

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hlušíka, Ph.D., ve věci

žalobce: **T. N. L.**, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika

zastoupený obecnou zmocněnkyní JUDr. A. N.

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 4. 2020 č. j. MV-49776-3/SO-2020, ve věci
povolení k dlouhodobému pobytu

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 22. 4. 2020 č. j. MV-49776-3/SO-2020, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 2. 2020, č. j. OAM-34302-12/DP-2019, kterým bylo podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastaveno správní řízení ve věci žádosti žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání- osoba samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“).
2. V podané žalobě žalobce uvedl tyto žalobní body:
 - 1) Ustanovení § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců se nevztahuje pouze na případy, kdy cizinec vstoupil na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, ale také na vstup na základě dlouhodobého víza za účelem společného pobytu na území. V obou případech se jedná o umožnění soužití rodiny s nositelem oprávnění, povolení k dlouhodobému pobytu navazuje na pobyt na základě víza a zákon stanovuje obdobné podmínky pro obě tato pobytová oprávnění.
 - 2) Stanovisko žalované, že pro změnu účelu pobytu na podnikání je nutno vycházet z ust. § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, které je speciální úpravou oproti obecnému pravidlu v ust. § 45 odst. 4, není správné. Naopak § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovuje obecné podmínky pro změnu účelu pobytu tak, že o změnu pobytu za účelem podnikání lze požádat po 5 letech pobytu na území, přičemž odst. 2, 3 a 4 umožňují tuto dobu zkrátit. Žalobce splnil obě podmínky uvedené v ust. § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, když na území pobýval od 10. 4. 2016, z toho od 25. 8. 2016 na základě povolení k dlouhodobému pobytu a jeho manželství trvalo od roku 1990 do 14. 11. 2018.
3. Žalovaná ve vyjádření setrvala na svém právním názoru, že žádost žalobce o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu (za jiným účelem) je nutné posuzovat s ohledem na splnění podmínek uvedených v § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, kdy musí být splněna podmínka minimálně 5 let předchozího pobytu na území ČR. Aplikace ust. § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je podle žalované vyloučena z důvodu nesplnění podmínky uvedené v daném ustanovení, tj. vstupu žalobce na základě pobytového oprávnění vydaného podle § 42a uvedeného zákona. Na podporu svého tvrzení odkázala žalovaná na důvodovou zprávu k zákonu č. 222/2017 Sb., kterým se mění zákon č.

326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon č. 222/2017 Sb.“). Žalovaná dále přisvědčila argumentaci žalobce, že z § 45 zákona o pobytu cizinců nevyplývá, že by odst. 4 byl obecným oproti podmínce uvedené v odst. 1 téhož ustanovení. Tento dílčí nedostatek odůvodnění však podle žalované nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, a proto navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

4. Krajský soud ve věci již jednou rozhodl a to rozsudkem ze dne 10. 6. 2021 č. j. 22 A 51/2020-39, jímž napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Tento rozsudek byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 27. 1. 2022 č. j. 9 Azs 161/2021-29 (dále jen „zrušující rozsudek NSS“) a věc byla vrácena Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení. V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vyjádřeným ve zrušujícím rozsudku NSS.
5. V dalším řízení krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen „s. ř. s.“) a byl vázán žalobními body uvedenými v žalobě.
6. Z obsahu správních spisů krajský soud zjistil, že žalobce podal dne 8. 10. 2019 žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání- OSVČ. K žádosti byly přiloženy následující listiny: kopie cestovního dokladu, výpis z živnostenského rejstříku, kopie vkladní knížky, potvrzení finančního úřadu o neexistenci daňových nedoplatků, potvrzení okresní správy sociálního zabezpečení o přehledu pohledávek ke dni 11. 9. 2019 a o negativním stavu nedoplatků na pojistném ze dne 12. 9. 2019, potvrzení celního úřadu ze dne 26. 9. 2019 o neexistenci nedoplatků, kopie nájemní smlouvy ze dne 22. 5. 2019, pojistná smlouva sjednaná mezi žalobcem a pojišťovnou UNIQA. Z výpisu z evidence cizinců vyplývá, že žalobce pobýval na území ČR nejprve od 10. 3. 2016 do 24. 8. 2016 na základě víza nad 90 dnů za účelem rodinným. Následně bylo žalobci vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití rodiny s platností od 25. 8. 2016 do 2. 4. 2018, přičemž toto povolení bylo žalobci prodlouženo do 1. 4. 2020. Dne 26. 11. 2019 byl žalobce vyzván k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí a možnosti se k nim vyjádřit, čehož využil dne 9. 12. 2019. Následně byla do správního spisu založena plná moc, kterou žalobce zmocnil obecnou zmocněnkyni JUDr. A. N. k jeho zastupování v řízení. Jejím prostřednictvím byl žalobce opětovně vyzván k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Obecná zmocněnkyně požádala správní orgán I. stupně o prodloužení lhůty k vyjádření do 15. 3. 2020, aby mohli doplnit daňové přiznání za rok 2019. Dne 13. 2. 2020 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým bylo správní řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání zastaveno, neboť žádost byla podána v době, kdy k tomu účastník (žalobce) nebyl oprávněn. Proti prvostupňovému rozhodnutí bylo podáno odvolání, o kterém rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím.
7. Podle ust. 45 zákona o pobytu cizinců:

(1) Cizinec, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a hodlá na území pobývat za jiným účelem, než který mu byl povolen, je povinen požádat ministerstvo o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu. Nové povolení k dlouhodobému pobytu nelze udělit

v případech uvedených v § 33 odst. 1 nebo 3 s výjimkou případů uvedených v § 42 odst. 2. Nové povolení k dlouhodobému pobytu dále nelze udělit, jestliže cizinec neplnil před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu. Cizinec, který hodlá na území pobývat za účelem podnikání, může o takovou změnu požádat, pokud je držitelem platného povolení k dlouhodobému pobytu a na území pobývá po dobu delší než 5 let; to se nevztahuje na cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, na cizince pobývajících na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 3 a na cizince uvedeného v odstavci 2.

(2) Cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn po 3 letech pobytu na území nebo po dosažení věku 18 let požádat ministerstvo o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem.

(4) Cizinec, který vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem, je oprávněn požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem v případě rozvodu s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny, pobýval-li ke dni rozvodu na území nepřetržitě po dobu nejméně 2 let a manželství trvalo nejméně 5 let; podmínka nepřetržitého pobytu a doby trvání manželství neplatí, pokud tento cizinec v důsledku uzavření sňatku s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny pozbyl státní občanství České republiky.

8. Podle ust. § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, se usnesením zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat.
9. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce nejprve na území ČR pobýval na základě dlouhodobého víza za účelem rodinným s platností od 10. 3. 2016 do 24. 8. 2016. Následně získal jako manžel cizinky s povoleným pobytem na území ČR povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny dle § 42a zákona o pobytu cizinců s platností od 25. 8. 2016, které měl i v době rozhodování správního orgánu I. stupně o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Žalobcovo manželství bylo dne 14. 11. 2018 rozvedeno. Dne 8. 10. 2019 podal u správního orgánu I. stupně žádost o vydání výše uvedeného povolení dle § 45 zákona o pobytu cizinců. Mezi účastníky řízení není sporné, že žalobce nesplňuje podmínku uvedenou v prvním odstavci § 45 daného zákona, a to pobyt na území ČR v minimální délce pěti let. Též mezi nimi

není sporné, že posuzovanou žádost podal v zákonné jednoleté lhůtě po rozvodu manželství dle § 45 odst. 6 zákona o pobytu cizinců.

10. V § 45 odst. 4 tohoto zákona jsou uvedeny dvě podmínky, aby mohl cizinec požádat o změnu pobytového oprávnění již po dvou letech nepřetržitého pobytu na území státu, a to že 1) musí na území státu vstoupit za účelem společného soužití rodiny a 2) musí být při podání žádosti držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem. Žalovaná je přesvědčena, že žalobce nesplnil podmínku vstupu na území České republiky na základě pobytového oprávnění vydaného dle § 42a tohoto zákona.
11. Ustanovení § 42a zákona o pobytu cizinců stanoví, který cizinec je oprávněn požádat o povolení k pobytu za „účelem společného soužití rodiny“, neboť umožňuje povolit dlouhodobý pobyt za účelem soužití s jiným cizincem pobývajícím na území státu, a to pokud je druhý cizinec v příbuzenském vztahu k žadateli vymezeném v odst. 1 písm. a) až h) (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 9. 2021, č. j. 1 Azs 214/2021 - 53). Pojem „společné soužití rodiny“ uvedený v tomto ustanovení odpovídá pojmu „sloučení rodiny“ dle směrnice o právu na sloučení rodiny a byl do českého právního řádu vložen při její transpozici. Dle čl. 2 písm. d) této směrnice je pod pojmem „*sloučení rodiny*“ třeba rozumět „*vstup rodinných příslušníků státního příslušníka třetí země oprávněně pobývajících v členském státě na území tohoto státu a jejich pobyt v tomto členském státě za účelem zachování celistvosti rodin nezávisle na tom, zda rodinné vztahy existovaly před vstupem osoby usilující o sloučení rodiny nebo po jejich vstupu*“. Ustanovení § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je poté transpozicí čl. 15 odst. 3 této směrnice, dle kterého „*[v] případě ovdovění, rozvodu, rozluky nebo úmrtí nejbližších příbuzných v přímé vzestupné nebo sestupné linii může být samostatné povolení k pobytu vydáno na základě žádosti, pokud se vyžaduje, osobám, které na území vstoupily z důvodu sloučení rodiny*“.
12. Jak uvedl již NSS ve zrušujícím rozsudku, důvodová zpráva k novele zákona o pobytu cizinců č. 222/2017 k ust. § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců uvedla, že „Omezení ve vztahu k možnosti žádat o změnu účelu v odst. 2-4 se tedy vztahují jen na ty cizince, kteří splňují kumulativně zákonem stanovené podmínky, tj., že na území vstoupili za účelem společného soužití podle § 42a a že jsou držiteli povolení k dlouhodobému pobytu za tímto účelem (a v případě odst. 3 a 4 i za předpokladu splnění dalších podmínek), jedná se tedy o cizince, kteří požádali na zastupitelském úřadě o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42a, přicestovali na území na základě víza za účelem převzetí tohoto povolení a následně na území pobývají na základě povolení za tímto účelem“.
13. NSS ve zrušujícím rozsudku na základě uvedeného vyhodnotil, že k tomu, aby bylo možno konstatovat, že žalobce *vstoupil na území za účelem společného soužití rodiny podle § 42a*, jak požaduje uvedené ustanovení, by bylo potřeba, aby nevstoupil na základě víza za účelem rodinným, ale víza za účelem převzetí *povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny*. Toto vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí příslušného oprávnění k pobytu, upravené v § 30 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, se užívá v případech, kdy si cizinec již dříve na zastupitelském úřadě v zemi původu žádal o povolení k pobytu za určitým účelem a v cestovním dokladu mu bylo vyznačeno vízum k pobytu nad 90 dní za účelem převzetí tohoto povolení, kterým může být *i povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny*, podle § 30 odst. 2 zákona o

pobytu cizinců ve znění účinném v době, kdy žalobce toto vízum obdržel (srov. bod 42 rozsudku NSS ze dne 22. 8. 2017, č. j. 9 Azs 128/2017 - 32, kde je tento proces podrobně popsán). Cizinec, kterému bylo dané vízum uděleno, je pak dle § 44 odst. 1 zákona o pobytu cizinců povinen se za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu dostavit do tří pracovních dnů ode dne vstupu na území osobně na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu. Toto vízum se dle § 30 odst. 3 uvedeného zákona uděluje s dobou platnosti *na 6 měsíců*, zatímco obecná víza k pobytu nad 90 dnů, upravená v § 30 odst. 1, mezi které patří i vízum za účelem rodinným, se udělují s dobou platnosti *nejdéle na jeden rok*. Režim těchto víz je tedy poněkud odlišný. Z evidenční karty založené ve správním spise vyplývá, že žalobce byl držitelem víza k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným, tedy víza, které nelze zaměňovat za vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Z ničeho nevyplývá, že by si žalobce požádal již před vstupem na území ČR na zastupitelském úřadě o povolení k pobytu dle § 42a zákona o pobytu cizinců.

14. NSS ve zrušujícím rozsudku dále vyhodnotil, že k tomu, aby mohlo být cizinci uděleno oprávnění k pobytu za účelem společného soužití rodiny, je nutné, aby se jednalo o cizince, který je jednou z osob uvedených v § 42a odst. 1 písm. a) až h) tohoto zákona, tedy se musí jednat např. o manžela cizince, který má na území ČR povolený pobyt, nebo o nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince s povoleným pobytem. V případě, kdy se jedná o manžela cizince, který má na území povolený pobyt, musí být splněny též buď podmínky uvedené v § 42a odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době, kdy toto povolení obdržel žalobce, tedy že cizinec, se kterým má dojít ke společnému soužití rodiny, je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu a pobývá na území po dobu nejméně 15 měsíců a každý z manželů dosahuje věku 20 let, anebo podmínky uvedené v § 42a odst. 6 písm. b), že cizinec, se kterým má být umožněno společné soužití rodiny, je držitelem povolení vydaného podle § 42g (na základě zaměstnanecké karty) a pobývá na území po dobu nejméně 6 měsíců. Podmínka pobytu na území státu v délce nejméně 15 měsíců vychází z čl. 8 směrnice o sloučení rodiny, dle kterého jsou členské státy oprávněny vyžadovat, *„aby osoba usilující o sloučení rodiny před spojením se svými rodinnými příslušníky oprávněně pobývala na jejich území po dobu nepřesahující dva roky“*.
15. Naproti tomu v případě vstupu na území ČR za účelem rodinným nemusí manžel vstupujícího cizince na území splňovat podmínky uvedené v § 42a odst. 6 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců. V případě žalobce se žalovaná v napadeném rozhodnutí nezabývala tím, zda dnes již bývalá manželka žalobce v době jeho vstupu na území ČR splňovala některé z uvedených podmínek. Je však zjevné, že k získání pobytového oprávnění za účelem společného soužití rodiny je vyžadováno splnění přísnějších podmínek, než je tomu u pobytového oprávnění za účelem rodinným. Nadto je třeba i formálně splňovat zákonnou podmínku vstupu na území na účelem společného soužití rodiny podle § 42a, tedy už před vstupem požádat o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42a a přicestovat na území na základě víza za účelem převzetí tohoto povolení (blíže odst. 13 tohoto rozsudku).

16. Jak zdůraznil NSS (odst. 25 zrušujícího rozsudku NSS) skutečnost, že tyto dva účely není možné zaměňovat, lze dovodit i z judikatury k § 98 písm. l) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek NSS sp. zn. 9 Azs 192/2019).
17. Na základě shora uvedené argumentace krajský soud uzavírá, že není možné zaměňovat účel společného soužití rodiny s účelem rodinným a žalobce proto nesplnil podmínku uvedenou v § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, která spočívá ve vstupu na území ČR za účelem společného soužití rodiny, jelikož fakticky na území ČR vstoupil za účelem rodinným, který je v zákonné úpravě spojen s odlišnými předpoklady i důsledky. První žalobní bod proto není důvodný.
18. Pokud jde o druhý žalobní bod týkající se poměru speciality a obecnosti ustanovení § 45 odst. 1 a odst. 4 zákona o pobytu cizinců, krajský soud se ztotožnil s názorem žalobce. Žalovaná na str. 3-4 napadeného rozhodnutí vyložila, že odstavec první stanovuje zvláštní podmínky vztahující se pouze pro pobyt za účelem podnikání. Odstavec čtvrtý potom žalovaná označila jako obecné ustanovení umožňující požádat o jiná pobytová oprávnění (dlouhodobý pobyt za jiným účelem) než právě podnikání. Tento výklad považuje krajský soud za nesprávný. Ust. § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovuje obecné podmínky pro změnu dlouhodobého pobytu za jiným účelem a toliko jeho poslední věta upravuje speciálně další podmínky při změně pobytu za účelem podnikání. Ust. § 45 odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovuje podmínky pro oprávnění požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem v případě rozvodu s nositelem oprávnění ke sloučení rodiny. Pod neurčitý pojem „jiný účel“ je bezesporu možno podřadit také účel podnikání, jak tomu bylo v případě žalobce. Nesprávný výklad žalované má však v souzené věci toliko podružný dopad, jedná se o nesprávnost, která nemá vliv na zákonnost, ani přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, a proto k ní krajský soud v rámci přezkumu merita věci nepřihlédl.
19. Na základě shora uvedené argumentace krajský soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.
20. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalovanému podle obsahu soudního spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku nejsou přípustné opravné prostředky. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu nebo uplatňuje-li stěžovatel stížní body, které napadají závěry o otázkách, k nimž se Nejvyšší správní soud v předcházejícím zrušovacím rozsudku dosud nevyjadřoval – v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 30. 3. 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

[Zadejte text.]

JUDr. Monika Javorová

předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.